

**САЙПОВЛАР ЮҚОРИ САВИЯДА ЎТДИ
МУАППИМ МАСХАРА ОБЪЕКТИ...МИ?
ОТА ТАРБИЯСИ – ЗАМОН ТАЛАБИ**

2-бетда

5-бетда

7-бетда

*Оила соглом ва баҳтили бўлса, бутун жамият
барқарор ва фаровон бўлади.*

Ислом КАРИМОВ

Оила ва

23 (1278)-сон 8 июнь 2016 йил

Газета 1991 йил 1 сентябрдан чиқа бошлаган

жамият

4-бетда

4-бетда

25 ёшли ЧЕМПИОННИНГ 25 ШОГИРДИ

Жаҳонгир ШОМУРОДОВ, Кураш бўйича Ўзбекистон чемпиони, ҳалқаро турнирлар голиби:

– Ҳар сафар мусобақадан сўнг яқинларим мени кувонч билан кутиб олишади. Шунда отам: “Баракалла болам, сенга қараб юртимизнинг ҳам улғайиб, кучга тўлиб бораётганини, шон-шуҳратга эришаётганини кўраман”, дейди. Бу билан истиқоллиниг илк кунларидағи ҳадик буғун қатъий ишончга айланди, ҳалқимиз ўзи танлаган йўлдан ҳеч качон қайтмайди, демокчи бўлади

отам. Айниқса, Президентимизнинг “Ўзбекистон мустакилликка эришиш остонасида” китобини ўқиб чиққанимдан кейин истиқолол бизга қанчалик кимматга тушганини англаб етдим. Биз, ёшлар яқин ўтмишда ҳалқимиз бошига тушган оғир кунлар, шўроларнинг конли сиёсати оқибатиди пароконда бўлган миллатимиз ҳаёти ҳақида билишимиз, озодлик, мустакиллик, тинчлик учун доимо курашишимиз кераклигини тушундим.

Ўн икки ёшмандан кураш билан шугулланаман. Милий курашишим истиқолол шарафати билан тўйлардаги тор давралардан ҳалқаро спорт ареналига кўчди. Бутун дунё ўзбекнинг ана шундай ҳалол спорти борлигини билди.

Ўтган вақт давомида республика мусобақалари, ҳалқаро турнирларда зафар кучиб Ватанимиз номини шарафлашга оғизга бўлса-да, ҳисса кўшдим. Ҳозирда Ўзбекистон давлат жисмоний тарбия институтийнинг битирувчисиман, шунингдек, ўзим таҳсил олган Республика олимпия

Мен истиқолол тенгдошиман

захиралари коллежида мураббий сифатида фаолият юритаипман. Гўё бунда ҳам бир размий маъно борга ўхшайди: Ватаним истиқололига 25 йил бўлди, ёшим 25 да, шогирдларим ҳам 25 нафар.

Илм-фан соҳасида юксак натижаларга эришаётган, турли ҳалқаро мусиқа фестивалларида Ўзбекистон номини удуғлаётган, ҳалқаро мусобақаларда Ватанимиз байргини баланд кўтараётган ёшларимизни кўрганда қалбим фахр-иғтиҳорга тўлади. Беш ёшли болакайнинг шодашда медалларни гурур билан тақиб турганини кўриб, қувониб кетаман. Бизга бу имкониятни истиқолол берди. Ҳар йили мустакиллик байрами арафасида ўзимга ўзим савол бераман: “Яна бир ёшга юртим ҳам, мен ҳам ултайдим, бир йил ичида мамлакатимиз эришган мувоффақиятларнинг сон-саноги йўқ. Мен-чи, мен нималарга эришдим?”, дейман. Ўқишни битиргач, мураббий сифатида ёшларга кураш сирарини ўргатиб, жаҳон чемпионларини етиштиришни ният килганман.

**ЁМОН
ЛИБОС
ЭСА...**

6-бетда

АДСОНДАР РОЛТИ?

8-бетда

САЙПОВЛАР ЮҚОРИ САВИЯДА ҲОЛДИ

Шу кунларда фуқаролар йигини раиси (оқсоқоли) ва унинг маслаҳатчилари сайловини Андикон вилоятининг шаҳар ва туманларида якуний паллага кирди. Ушбу ижтиёмий-сийосий тадбир маҳаллаларда қонуният тамомилларга сунгиз ҳолда ўтказилмоқда.

- Маҳалла фуқаролар жамиятининг муҳим бўғини, - дейди фуқаролар йигини раиси (оқсоқоли) ва унинг маслаҳатчилари сайловини ташкил этиши ҳамда ўтказишга кўмаклашувчи Андикон вилояти комиссияси раиси Мухаммаджон Йўлдошев. - Бу маскан фуқароларнинг ўзини-ўзи бошқарыш институти сифатидаги ҳам алоҳида мавқега эга. Комиссия ва ишчи гурӯҳ аъзолари томонидан олиб борилаётган ишлар сайлов жараённида катта самара бермоқда. Сайловодди тадбирларида ишчи гурӯҳи таркибида маҳалла обрў-эътибор қозонган, билимдон, таш-

килотчи, ўзи яшаб турган масканни яхши биладиган, тажрибали кишилар ишлади.

Андикон шаҳридаги “Чўлпон 100 йиллиги” маҳалла фуқаролар йигинида бўлиб ўтган сайлов ҳам уюшқоқлик ва қонуният мезонлар доирасида ташкил килинди.

- Маҳалла раиси лавозими-га худудимиздан олти нафар номзод кўрсатилган эди, - дейди маҳалла фуқаролар йигинининг диний маърифат ва мөнаввий-ахлоқий тарбия масала-лари бўйича маслаҳатчиси Назирахон Мамажонова. - Уларнинг ҳаёт йўллари, иши, ютуқлари, жамият ривожига қўшган ҳиссаси, тажрибалари сайлов комиссияси томонидан пухта ўрганиб чиқилди. Сайлов натижаларига кўра, энг кўп овоз билан Ҳамидулло Атакнов ране этиб сайланди. Унинг тадбиркорлик йўналишида олиб бораётган ишлари, ҳайрия тадбирлари, маҳалла

аҳлини ҳамиша қўллаб-куватлаши, бой ҳаётӣ тажрибага эгалиги маҳалладонпаримиз томонидан алоҳида ётироф этилди.

Сайловда 23 нафар номзоддан 11 нафари маҳалла маслаҳатчиси вазифасига муносиб топилди.

Шунингдек, Шаҳрихон туманинда энг намунали маҳаллалардан биро сифатида ётироф этиладиган “Буйайдо” маҳалла фуқаролар йигинида ҳам сайлов якунланди: маҳалла аҳли томонидан тавсия этилган 3 номзод орасидан Исмоилжон Юнусалиев маҳалла раиси лавозимига сайланди. Маслаҳатчилар вазифаларига тавсия этилган 16 номзоднинг 9 нафари овоз бериш ўйли билан саралаб олини. Сайловлар вилоятимизнинг барча туман ва шаҳарларида адолатли тарзда ўтмоқда.

Зилола РАҲМОНОВА,
“Оила ва жамият” мухабири

ОНА ВА БОЛА САЛОМАТЛИГИ ДОИМИЙ ЭЪТИБОРДА

Бухоро вилояти, Шоғир-кон туманинаги “Чандир” қишлоқ врачлик пунктнида аҳоли, айниқса, она ва бола саломатлигини муҳофаза қилиш учун барча шароитлар яратилган.

Муассасада туғип ёнидаги аёллар, болалар ва ўсмурлар мунтазам равишда тиббий кўрикка жалб этилмоқда. Малакали шифокорларнинг таълим масканинида репродуктив саломатлиги бўйича сұхбатлар ўтказиши яхши ўйла кўйилган.

Шифо масканида зарур профилактик тадбирлар, даволаш ишлари намунали ўйла кўйилгани боис, аҳоли ўртасида, айниқса, она ва болаларда учрайдиган қасалликлар кўрсаткичининг ийлай сайн камайиб боришига эришилаётir.

Тоҳир Истатов (сурат), ЎзА

БОЛАЛАР ОРОМГОХЛАРИДА ЁНГИН ХАВФСИЗЛИГИ ҚОИДАЛАРИ

Оромгоҳларда ёнгинга қарши ҳовузлар, ташки ва ички қувурлар доимий равишда сув билан таъминланган бўлиши, ҳудудда тозалини сақланиши ва тез ёнувчи чиқинидилар ҳамда куритан ўтлардан мунтазам тозаланини тозиши лозим. Шунингдек, меъён талаблари асосида бирламчи ёнгин ўчириш воситалари билан таъминланниши ва улар соз ҳолда тозиши шарт.

Барча бино ва курилмаларга, сув манбалари, ёнгин ўчириш асбоб-анжомларига олиб боруви чиқирилган бўлиши, ҳаракатларни учун кулагай, марказий электр ўчиригичлари эса бинонинг ташқарисида бўлиши керак.

Ётоқхоналар ёнгин ёки фавқулодда ходисалар содир бўлганда инсонлар ва моддий бойликларни куткариш режалари билан жиҳозланниши, захира чиқиш ўйлаклари, эшиклири стол, ўринидик ва шкафлар билан тўсиб кўйилмаслиги мақсадда мувоффик.

Гулхан ёкиш учун тайёрланган ва бинолардан 100 метр узоқлиқда жойлашган майдончаларда рухсат этилади. Унинг атрофи 1,4 метр кенглика чопилиши ва 25 метр радиусда куритан ўтлардан тозаланиши керак. Ушбу майдонча ҳам бирламчи ёнгин ўчириш воситалари билан таъминланади. Дарахтзорлар якунидаги ҳамда шамол эсаётганда гулхан ёкиш мумкин эмас.

Оромгоҳлар худудига шахсий ав-

томобилларнинг кириши, хоналарни тозалашда енгил аллангаланувчи суюқликларни кўллаш, ётоқхоналарда, маъмурий бино, кутубхона, тўтарак, маънавият ва маърифат хоналарида электр мосламалари назоратсиз колдириш ҳамда вақтингчалик электр симлардан фойдаланиш, маҳсус майдончада гулхан ёкиш учун тез ёнувчи суюқликларни ишлатиш, концерт ва байрам кечаларини ўтказиш чоригидан мушкбозлик ўзишлиши, пиротехника воситаларини кўллаш, биноларда электр чироқларини тўлиқ ўчириб кўйиш, электр симларни устидан гулкозалар ёпишиши, ҳимоя қобиги шикастланган симлардан фойдаланиш, электр лампаларини қоғоз мато ва бошқа ёнувчан материаллар билан ўрапш, ўтказилган электр симларни устидан буюмларни осиши, оромгоҳ худудиди очиқ оловдан фойдаланиш тақизиланди.

Ёнгин содир бўлган ҳолда “101” телефон рақами орқали ёки бошқа воситалардан фойдаланиш, ёнгин хавфсизлиги хизматига ҳабар бериси ва куткариш режасига асосан болаларни хавфсиз жойга олиб чиқиб, ёнгин ўчириш воситалари ёрдамида аллангани ўчириш чора-тадбирларини кўриш зарур.

Махмудхўжа ЮСВАЛИЕВ,
Юнособод тумани
ИИБ ЁҲБ инспектори,
кинич сержант

аҳлини ҳамиша қўллаб-куватлаши, бой ҳаётӣ тажрибага эгалиги маҳалладонпаримиз томонидан алоҳида ётироф этилди.

Сайловда 23 нафар номзоддан 11 нафари маҳалла маслаҳатчиси вазифасига муносиб топилди.

Шунингдек, Шаҳрихон туманинда энг намунали маҳаллалардан биро сифатида ётироф этиладиган “Буйайдо” маҳалла фуқаролар йигинида ҳам сайлов якунланди: маҳалла аҳли томонидан тавсия этилган 3 номзод орасидан Исмоилжон Юнусалиев маҳалла раиси лавозимига сайланди. Маслаҳатчилар вазифаларига тавсия этилган 16 номзоднинг 9 нафари овоз бериш ўйли билан саралаб олини. Сайловлар вилоятимизнинг барча туман ва шаҳарларида адолатли тарзда ўтмоқда.

Зилола РАҲМОНОВА,
“Оила ва жамият” мухабири

ОИЛАНИНГ БАХТИ - САЛОМАТЛИКДА

Ўзбекистон “Адолат” социал-демократик партияси Тошкент шаҳар кенгаши томонидан “Оиланинг бахти ва давлати - соғлом оналик ва болалиқда” мавзууда давра сұхбати ўтказилди.

“Соғлом оила - соғлом жамият - поролоқ келажак” лойиҳаси доирасида ташкил этилган мазкур тадбирда депутатлар, партия фаоллари, “Еш адолатчилар” каноти аъзолар, “Ўзбекистон темир йўллари” акциядорлик жамиятининг марказий клиник шифофонаси шифокорлари иштирок этди.

Мамлакатимизда “соғлом она - соғлом бола” модели давлат сиёсатининг устувор йўналишларидан бирга айланган аёллар саломатлигини янада мустаҳкамлаш, оналир, болалар ва ўсмурлар соглигини муҳофаза қилиш борасидаги давлат дастурни тўғрисидаги қарори аҳоли соглигини муҳофаза қилишга оид ишларни янги босқига кўтарди.

Мамлакатимизда соглигини саклаш соҳасини ислоҳ қилишга қартилган давлат дастурлари миллат генофондин яхшилаш, оиласда тиббий мадданиятий юксалтириш, аҳолининг турмуш фаровонлигини ва узоқ умр кўриш даражасини опиринида ўзининг юксак самараларини бермоқда, - дейди Олий Мажлис Конунчилар палатаси депутати Шуҳрат Ёкубов. - “Соғлом она - соғлом бола” концепцияси халқаро миёғеда ҳам кенг ётироф этилмоқда. Ушбу концепциянинг изчил амалга оширилаётгани туфайли ўзбекистон БМТнинг Мингийиллик ривожланиши мақсадларига тўлиқ эришиди.

Давра сұхбати аҳоли репродуктив саломатлигини мустаҳкамлаш тизимиши янада токомиллаштириш, ёшларда соглом турмуш тарзига амал қилиш кўнгималарини кучайтириш юзасидан фикр-мулоҳазалар билдирилди.

Сайёр ШОЕВА

ШИФОКОРЛАР БЕМОРЛАР ҲУЗУРИДА

“Ҳеч ким меҳр ва ётибордан четда қолмасин!” шиори остидаги саломатлик хафталиги Самарқанд вилоятида ҳам юксак савияда ўтказилмоқда.

Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни саклаш вазирлиги ташаббуси билан Ватанимиз мустақиллигининг 25 йиллиги олдидан “Соғлом она ва бола йили” давлат дастурни ижросида ташкил этилган тиббий кўрикда пойтахтизидаги ихтинослаштирилган тиббий марказларни мутахассислари, олий ўқув юртлари олим ва шифокорлари иштирок этди.

Хафталик давомида вилоятинг олис туманларидаги поликлиника ва қишлоқ врачлик пунктларида кардиолог, офтальмолог, терапевт, нейрохирург, травматолог, педиатр сингари ўнга яқин юқори малакали шифокор турли ёшдаги аҳоли вакиллари саломатлигини текширувдан ўтказиб, уларга зарур тавсия ва амалий ёрдам берди.

Душанба кунидан бўён Самарқанд вилояти туманларига чиқиб, аввало аҳолининг ижтимоний муҳофазага муҳтоҷ катлами, кексалар, болалар, диспансер изоратидан тургат бермопарни чуқураштирилган тиббий ёрдам илмий маркази директори ўринбосари Камол Ризаев. - Мутахассисларимиз ҳар куни ўртача 50-60 кишини кўрикдан ўтказиб, уларга ўз тавсияларини берди. Айрим кексалар ва бермопарни ўларига бориб зарур тиббий ёрдам кўрсатиди. Ҳар бир поликлиника, қишлоқ врачлик пунктидаги замонавий жиҳоз ва ускуналаринг мавжудлиги, аҳолининг тиббий кўрикдан хабардорлиги тадбирларининг юқори савияда ўтиши ва самарадорлигини таъминлади.

Самарқанд тумани кўп тармоқли марказий поликлиникасида ўтказилган кўрик давомида 500 дан ортиқ киши пойтахтдан келган шифокорлар текширувидан ўтиб, уларнинг тавсиясини олди.

- Юрал қон-томир касаллиги билан оғриганман, - дейди туманинг Андикони маҳалласида яшовчи Моҳира Бозорова. - Ҳар йили даволаниб турман. Қишлоқ врачлик пунктимиз ҳамширлари Тошкентдан малакали шифокорлар келиб, тиббий кўрикдан ўтказиши ҳакида айтгани учун бугун поликлиникага келиб, бир неча мутахассислар кўргигидан ўтдим. Керакли дориларни ёзиб, маслаҳат берисиди. Тадбир ташкилчиларидан миннатдорман.

Голиб ҲАСАНОВ

uza.uz сайтидан олинди.

10 июнь – Зулфия номидаги Давлат мукофоти таъсис этилган кун

ПАРВОЗДАГИ ҚИЗЛАР

Мамлакатимизда барка-
мол авлодни вояга етказиши,
иқтидорли ёшларни қўллаб-
куватлашга алоҳида эъти-
бор қартилиб, уларнинг
ўз истеъодларини намоён
этишлари учун барча имко-
ниятлар яратилган.

Давлатимиз раҳбарининг 1999
йилнинг 10 июнида қабул қилинган
“Зулфия номидаги Давлат мукофоти
ни таъсис этиш бўйича таклифлар-
ни қўллаб-куватлаш тўғрисида”ги
фармонига мувофиқ, фан, таълим,
адабийт, маданият ва санъат, спорт
соҳаларида изланётган, аъло ўқиши,
фаоллиги билан тенгдошларига на-
муна бўлаётган кўплаб иқтидорли
қизларнинг ушбу юксак мукофот билан
такдирланти, уларнинг сафи йилдан
йилга кенгайиб бораётгани хотин-
қизларга қаратилётган юксак эътибор
ифодасидир.

Ўзбекистон халқ шоири, таникли
жамоат арбоби, Жавоҳарлаъл Неру
номидаги халқаро мукофот соҳибаси,
халқаро «Ниулуфар» мукофоти соврин-
дори Зулфия Исройлованинг маънавий
дунёси, алкожий киёфаси юксак
баҳоласиди, Президентимиз фармонига
мувофиқ Зулфия номидаги Давлат му-
кофоти таъсис этилди.

МАЪЛУМОТ ЎРНИДА

Зулфия номидаги Давлат мукофоти
мактаб, академик лицей ва касб-хунар
коллежлари ва олий ўқув юртларида
таълим олаётган 14 ёшдан 22 ёшгача
бўлган иқтидорли қизларни адибиёт,
маданият, санъат, фан, таълим
соҳаларида алоҳида ютуқлари учун
берилади. Зулфия номидаги Давлат
мукофоти соҳибалари бўлган мактаб,
лицей, коллеж ўқувчилари танлаган
йўналишлари бўйича олий ўқув юрт-
ларига кириш имтиҳонларисиз қабул
қилинади.

ЗУЛФИЯЧИ ҚИЗЛАР

Ўзбекистон Хотин-қизлар
қўмитасида совриндорларнинг доимий
мониторинги йўлга кўйилган. Бугунги
кунда мукофотга сазовор бўлган қизларнинг сони 240 нафарга
етди. Уларнинг 54 нафари адибиёт, 73
нафари маданият, 47 нафари санъат,
24 нафари фан, 42 нафари таълим
йўналишларидаги ютуқлари учун
ушбу мукофотга сазовор бўлган. 44
нафар қиз спортдаги ютуқлари сабаб
мазкур мукофотга муносиб кўрилган.
Шудардан 8 нафари Ўзбекистон

Республикаси Президенти стипен-
диаси, 11 нафари Навоий ва Ибн
Сино стипендиялари совриндорлари.
Мукофотланганларнинг 81 нафари
Осие, жаҳон ва бошқа турли халқаро
мусобақа ва ташловларда голибликни
кўйла киритган.

2014 йил 21 декабрь куни бўлиб
утган халқ депутатлари вилоят, туман
ва шаҳар Қенгашларига сийланган
депутатларнинг 8 нафари Зулфия
номидаги Давлат мукофоти соврин-
дорларидир.

ZULFIYAXONIM.UZ

2015 йили Ўзбекистон Хотин-
қизлар қўмитаси ташаббуси билан
Зулфия ҳаёти ва ижодига бағишлаб
zulfiyaxonim.uz веб-сайтининг яра-
тилганда улкан ижтимоий воқеа бўлди.
Сайт ўнта бўлым, йигирмата руқидан
иборат бўлуб, унга 1000 га яқин маъ-
лумотлар, 150 га яқин адиб ва замон-
дошларимиз ҳамда қардош халқлар
адабиёт, таълим ўйналишларида
мукофотга сазовор бўлган қизларнинг
саҳоҳиятидан фойдаланилди. Зул-
фиячи қизларнинг кўпчилиги юрт-
мизининг нуфузли ташкилотлари,
иљмий-инновацион марказлар, ижодий
бирлашмаларда самарали меҳнат
қилмоқда, олий ўқув юртларида таҳсил
олмокда.

МУКОФОТ – МАССУЛИЯТ ДЕМАК

Гулҳа ё ЭРГАШЕВА, Зулфия муко-
фотининг 2000 йилги совриндори:

– Мен Зулфия мукофотининг илк
қалдирғочларидан биримни, десам
хато бўлмайди. Адибиёт ўйналишида
мукофотни кўлга киритиб, 14 ёшида
Ўзбекистон Миллӣ Университети-
нинг ўзбек филологияси факультетига
ўқишига қабул қилиндим. Зулфияхон-
имга издош бўлиш – катта массулият.

“Кўзумчоқ”, “Ардогимдасан, Ватан”,
“Қалбим гавҳари” шеърий тўпламларим
нашр этилган бўлса, эандилиқда янги
ижодий ишлар билан бандман. Дав-
латимиз томонидаги яратиб берилади-

ётагдаги имкониятларни ниҳоятда
қадрлайман. Айни пайтда ёш авлод-
нииг таълим-тарбиясида фаол
иширик этиб, пойтактимизнинг Сиргали тума-
нидаги 285-мактабда маънавий-
маърифий ишлар бўйича директор
ўринбосари лавозимида ишлаб
келмоқдаман.

“МУНОСИБ БЎЛИШ ҲАРАКАТИДАМАН”

Гули Нигор АВАЗОВА, 2005 йилги
совриндор:

– Бизнинг орзу интилишларимиз,
“йилт” этган истеъодимизни қўллаб-
куватлаётган Президентимизнинг эътибори,
гамхўрлиги туфайли ушбу
мукофотни кўлга киритидим. Ижодий
ишлирам “Хурлигинги куйлайман,
Ватан”, “Ўйғон, кўнгил”, “Саодатга
йўлловчи маскан”, “Тонг чорлови”,
“Бахтим бешиги – дунё”,
“Гулнинг эртаги” деб номланган шеърий
тўпламларда ўз аксини топган. Ўзбекистон
давлат жаҳон тиллари
университети
халқаро журналистика факультетига
ўқишига кабул қилиндим.

2014 йили “Олти қалам” IX
миллӣ мукофоти халқаро ташловида
Словениядаги “Региональная диалог”
(Regional dialog) халқаро подавлат-
нотижорат ташкилотининг “Инсон
хукуқларини ҳимоялаш мавзусидаги

энг яхши материал учун” дипломига
сазовор бўлдим. Мен ижоди ва ибрат-
ли ҳаёти билан барчага ўриак бўлган
Зулфияхонимнинг муносиб издоши
бўлиш харакатидаман.

ИМКОНИЯТЛАР САМАРАСИ

Ёрқиной Эрназарова, 2006 йилги
совриндор:

– Зулфия
номидаги Дав-
лат мукофоти
нинг таълим
йўналишида
тақдирланишим
менга улкан
масъулӣят
юклади. 2010
йили Ўзбекистон
Республикаси
Президенти
давлат стипен-
диаси голибаси бўлдим. Педаго-
гик фаолиятимни ЎзМАУ қошидаги
С. Сироиддинов номли академик
лицейда маънавият асосларни фани
ўқитувчиси сифатида бошладим.

У ерда устозлар ёрдамида тажриба
орттиридим. Соҳага бўлган меҳрим
иљмий изланышларни давом эти-
ришга, педагогик фаолиятимни
иљмий фаолиятга ўйналтириб,
танлаган соҳам бўйича илгор янги-
ликлар яратишни унади. Айни
пайтда ЎзМунинг ижтимоий фан-
лар факултети катта илмий хо-
дим-изланувчиси сифатида фаолият
юртмоқдаман. Адабиётга, шеърия-
тага бўлган қизиқишиб самарасида
“Қалб садоси”, “Хаёл куши” номли
шеърий тўпламларим нашр этилди.

Президентимизнинг бевосита
гамхўрлиги ва эътибори, яратиляётган
чексиз имкониятлар сабаб бугун ёш-
лар интеллектуал салоҳиятини турли
соҳаларда намоён этмоқда. Бу эъти-
бор оиласизмий баҳтта, ўйларимизни
нурга, қалбимни чексиз гурунга ва ўзимизга
бўлган ишончга тўлдириди.

Ниулуфар НУРИДДИНОВА,
“Оила ва жамият” мухбири

МАРОҚЛИ ҲОРДИК СИФАТЛИ ТАЪЛИМ КАФОЛАТИ

Президентимиз
раҳнамолигида навқирон
авлоднинг замонавий
таълим-тарбия олиши,
ҳар томонлама барқамол
инсонлар бўлиб ултайши
ўйлида алоҳида эътибор ва
гамхўрлик кўрсатилиёттани
таъкидланди. Ўқувчиликнинг
буш вақти, ёзги дам олиш кунлар
ҳар томонлама мазмунли

ўтишини таъминлаш борасида барча чора-тад-
бирлар кўрилмоқда. Ўзбекистон Республикаси
Вазирлар Маҳкамасининг 2012 йил 10 марта
“Болаларнинг дам олишини ташкил этиш ва
соғомлаштириш тизимини янада тақомиллаш-
тириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги қарори бу
борада мухим дастурларидан бўлаётir.

Тошкент вилояти касаба ўшумлари таш-
килотлари бирлашмаси кенгашидан маълум
килишларича, жорий йилга мавсумда вилоятдаги
20 стационар оромгоҳда 15 мингдан зиёд бола

ҳордик чиқарди. Хусусан, мавсум давомида
Оролбўй минақасидан 1 минг 250 ўғил-қизини
ёзги согломлаштириш оромгоҳларидаги дам олириш
режалаштирилган.

– Тошкент вилоятидаги оромгоҳларга иккинчи
марта келишим, – дейди Ҳоразм вилояти Янги-
бозор туманинг 2-умумтаълим мактаби ўқувчиси
Озода Шомуродова. – Ўтган йили инглиз тили
машгулотларининг фаол иштироқчиси бўлиб,
мактабда аъло баҳоларга ўқишини давом эти-
тиган эдим. Бу йил нафакат чет тили, балки спорт
тўғракларидаги ҳам иштироқ этман.

Оромгоҳларнинг тиббиёт ходимлари, тўғарак
раҳбарлари, тарбиячи ва етакчиларга бўлган та-
лаби ўрганилиб, етарили даражада мутахассислар
жалб қилинди. Таълим-тарбия ва согломлаштириш
ишлирини юкори даражада тапкил этиш, сифатли
озиқ-овқат махсулотларини узлуксиз етказиб бериш
ва бошқа зарур чора-тадбирларга ўғулга кўйилди.

Икром АВВАЛБОЕВ

Ёш қизларни касбий, жисмоний, маънавий ва интеллигентларни жиҳатдан баркаган ётиб тарбиялаш ҳамда мустақил ҳаётга тайёрлаш – дарв талаби. Оила мустаҳкамлигини таъминлашада қизларни ўрта маҳсус, касб-хунар таълимимига тўлиқ жалб қилиш; дунёвий ва касбий билимларни пухта эгаллаши, бандлигини таъминлаши долзарб масаладир.

ларидаги “Ораста қизлар” тўғараги машгулотларида солом турмуш тарзи тарғиб қилинмоқда. Эрта турмушга чиқиши ва қариндошлар ўртасидаги никоҳнинг салбий оқибатлари мавзусида тиббиёт ходимлари иштирокидаги машгулотлар режаси ишлаб чиқилган. Қизларимизни ўзбекона фазилатлар билан зиннатлаш, уларга оила туумидан сабоқ бериш мақсадида катта ҳаёттй тажрибага эга онахонлар иш-

боскичидаги колледжимизнинг 5 нафар ўқувчиси фаҳрли ўринларни кўнгли киритиб, 2 нафари вилоят боскичига йўлланма олишиди. Жисмоний тарбия ва болалар спорти йўналиши ўқувчиши Шодия Эргашева Шотокан карат-До бўйича Истанбул, Сингапур шахарларида ўтказилган мусобақаларда иштирок этиб, Зўринин кўнгли киритди. Ахборот-ресурс маркази йўналиши ўқувчиши Малоҳа Тургунова ҳамда жисмоний

гини таъминлашда ҳам яхши кўрсаткичларга эришдик, деб оламиз. Ўзлари танлаган касбийнинг сир-асрорларини пухта ўзлаштираётган тикувчи қизларимиз ўқув амалиётларини муввафқиятли ўтаганликлари боис тўкимчалик корхоналарига ишга жойлашиши.

Ошпазлик йўналишига қабул қилинган ўқувчилар қандай овқатларни истеъмоль

ТАРБИЯНИНГ ТАМАП ТОШИ

оиласда қўйиштиши қерак

қилиш инсон саломатлиги учун фойдали ёки зарарли эканини, шунингдек, нотўғри овқатланиш оқибатида келиб чиқадиган касалликлар сабабларини таҳлил қилиб, парҳезоб таомлар тайёрлашни, миллий ва дунё таомларини пиширишни, овқатланиш,

мехмон кутиши маданиятини ўрганмоқда.

Коллежимизда ёшларимизнинг бўш вактларини мазмунли ўтказиш мақсадида турли ўтгараклар ташкил этилган. Маҳалла фоаллари ва жамоатчилик вакиллари билан ҳамкорликда ёшлар иштасида ҳукуқбузарлик ва

жинояччиликнинг олдини олиш, диний экстремизм, диний ақидапарастлик, миссионерлик кураши максадида соҳа мутахассислари билан доимий учрашувлар, маънавий-маърифий тадбирлар ўтказиб келинмоқда.

Ўқув ийли бошидан ўқувчилар давоматини назорат килиш электрон тизимига ўтидик. Онлайн режимидаги ишлёттган ушбу мосламанинг куляй томони шундаки, ота-она фарзандининг кун давомида бандлигини билиб турди. Ота-оналарга фарзандининг ютуқ ва камчилликлари “смс” хабар тарзида итказиб борилади. Коллаверса, бу мослама ўқувчиларимиз хавфсизлигини таъминлашти ҳам ёрдам беради. Назоратнинг электрон тизими ўрнатилган ёшларимизнинг билим олиши ва бўш вактларидан унумли фойдаланишига замин яратмоқда.

Мавжуда ИЛЁСОВА,
Олмалик ижтимоий-иқтисодиёт ва сервис касб-хунар коллежи директори

тироқида “Яхшини эшитиб ибрат ол, майин сўзлаб иззат ол” мавзусида маърифий сүхбатлар уюштирилмоқда. Меҳнатларимиз самараси ўлароқ, кейинги уч ийли ичидаги фахрланишга арзийдиган ёшлимаримиз сафи анча кенгайди.

“Юксак маънавиятли авлод” фестивалининг шаҳар

тарбия йўналиши ўқувчиши Шоҳсанам Сайдносирова банкдан имтиёзли кредит олиш имкониятига эга бўлди. Эндиликда ишбилармон ёшларимиз тадбиркорлик фоалиятини ўйла га кўйиб, ўзи сингари 5 нафар тенгдошини иш билан таъминламоқда.

Битирувчиларимиз бандли-

Ногоҳ итлар хуриб, шовқин солганида ҳали тонг ёришмаган, янги келинчаклар ҳам ҳовли суупургани чиқмаган эди. Қишлоқда бемаҳал қўча оралаган одамдан шубҳанишиди. Итларни безовта қўйган кишининг шарпаси аёл кишини эслатарди. Адашмабман. Бу тонгти бадантарбия билан шугулланаётган қўнши жувон экан. Менинг бу ахволда у-бум ким кўрмасин, деган истиҳолада тонг ёришмасидан спорт кийимида юргуани чиққан экан.

“Очиқ ҳавода бадантарбия қилиши уятми? Ёки қишлоқ аёлнинг спорт кийимида югурниб юришиб кишиларни иштирокчидан ўтади? Унга худди шу саволларни бермокчи эдим. Лекин сўрамадим. Чунки яқин-орада айнан ўша жувон кишлоқ хотин-қизларига ибрат бўйлиб, уларни спорт-соғломлаштириш машқларига жалб қилишини ички бир сезит билан хис қилдим. Балки тез орада қишлоқ жувонларигина эмас, кекса онахонлар ҳам Тайлөк тумани Равот махалласидан истиқомат қилинган Болқон момо сингари вилюят миқёсидаги спорт мусобакаларининг фоал иштирокчисига айланар.

Болқон ая Далиева 74 ёнда. Етти нафар фарзандининг онаси, шириншакар, ўзидек спортсевар неварадарнинг бувижониси. Аяннинг айтишича, тўп ўйинларидан ташқари спортивнинг кўпгина турлари билан шугулланиб экан.

– Ёшлигимдан бадантарбияни канда қилмайман, – дейди ая. – Махалладои аёллар билан биргаликда спорт-соғломлаштириш машқларига қатаётганингма З ўйл бўлди. Кексаликда кўп азоб берадиган бўғим

шараси “Яхшини эшитиб ибрат ол, майин сўзлаб иззат ол” мавзусида маърифий сүхбатлар уюштирилмоқда. Меҳнатларимиз самараси ўлароқ, кейинги уч ийли ичидаги фахрланишга арзийдиган ёшлимаримиз сафи анча кенгайди.

“Юксак маънавиятли авлод” фестивалининг шаҳар

тарбия йўналиши ўқувчиши Шоҳсанам Сайдносирова банкдан имтиёзли кредит олиш имкониятига эга бўлди. Эндиликда ишбилармон ёшларимиз тадбиркорлик фоалиятини ўйла га кўйиб, ўзи сингари 5 нафар тенгдошини иш билан таъминламоқда.

Битирувчиларимиз бандли-

тироқида “Яхшини эшитиб ибрат ол, майин сўзлаб иззат ол” мавзусида маърифий сүхбатлар уюштирилмоқда. Меҳнатларимиз самараси ўлароқ, кейинги уч ийли ичидаги фахрланишга арзийдиган ёшлимаримиз сафи анча кенгайди.

“Юксак маънавиятли авлод” фестивалининг шаҳар

тарбия йўналиши ўқувчиши Шоҳсанам Сайдносирова банкдан имтиёзли кредит олиш имкониятига эга бўлди. Эндиликда ишбилармон ёшларимиз тадбиркорлик фоалиятини ўйла га кўйиб, ўзи сингари 5 нафар тенгдошини иш билан таъминламоқда.

Битирувчиларимиз бандли-

тироқида “Яхшини эшитиб ибрат ол, майин сўзлаб иззат ол” мавзусида маърифий сүхбатлар уюштирилмоқда. Меҳнатларимиз самараси ўлароқ, кейинги уч ийли ичидаги фахрланишга арзийдиган ёшлимаримиз сафи анча кенгайди.

“Юксак маънавиятли авлод” фестивалининг шаҳар

тарбия йўналиши ўқувчиши Шоҳсанам Сайдносирова банкдан имтиёзли кредит олиш имкониятига эга бўлди. Эндиликда ишбилармон ёшларимиз тадбиркорлик фоалиятини ўйла га кўйиб, ўзи сингари 5 нафар тенгдошини иш билан таъминламоқда.

Битирувчиларимиз бандли-

тироқида “Яхшини эшитиб ибрат ол, майин сўзлаб иззат ол” мавзусида маърифий сүхбатлар уюштирилмоқда. Меҳнатларимиз самараси ўлароқ, кейинги уч ийли ичидаги фахрланишга арзийдиган ёшлимаримиз сафи анча кенгайди.

“Юксак маънавиятли авлод” фестивалининг шаҳар

тарбия йўналиши ўқувчиши Шоҳсанам Сайдносирова банкдан имтиёзли кредит олиш имкониятига эга бўлди. Эндиликда ишбилармон ёшларимиз тадбиркорлик фоалиятини ўйла га кўйиб, ўзи сингари 5 нафар тенгдошини иш билан таъминламоқда.

Битирувчиларимиз бандли-

тироқида “Яхшини эшитиб ибрат ол, майин сўзлаб иззат ол” мавзусида маърифий сүхбатлар уюштирилмоқда. Меҳнатларимиз самараси ўлароқ, кейинги уч ийли ичидаги фахрланишга арзийдиган ёшлимаримиз сафи анча кенгайди.

“Юксак маънавиятли авлод” фестивалининг шаҳар

тарбия йўналиши ўқувчиши Шоҳсанам Сайдносирова банкдан имтиёзли кредит олиш имкониятига эга бўлди. Эндиликда ишбилармон ёшларимиз тадбиркорлик фоалиятини ўйла га кўйиб, ўзи сингари 5 нафар тенгдошини иш билан таъминламоқда.

Битирувчиларимиз бандли-

тироқида “Яхшини эшитиб ибрат ол, майин сўзлаб иззат ол” мавзусида маърифий сүхбатлар уюштирилмоқда. Меҳнатларимиз самараси ўлароқ, кейинги уч ийли ичидаги фахрланишга арзийдиган ёшлимаримиз сафи анча кенгайди.

“Юксак маънавиятли авлод” фестивалининг шаҳар

тарбия йўналиши ўқувчиши Шоҳсанам Сайдносирова банкдан имтиёзли кредит олиш имкониятига эга бўлди. Эндиликда ишбилармон ёшларимиз тадбиркорлик фоалиятини ўйла га кўйиб, ўзи сингари 5 нафар тенгдошини иш билан таъминламоқда.

Битирувчиларимиз бандли-

тироқида “Яхшини эшитиб ибрат ол, майин сўзлаб иззат ол” мавзусида маърифий сүхбатлар уюштирилмоқда. Меҳнатларимиз самараси ўлароқ, кейинги уч ийли ичидаги фахрланишга арзийдиган ёшлимаримиз сафи анча кенгайди.

“Юксак маънавиятли авлод” фестивалининг шаҳар

тарбия йўналиши ўқувчиши Шоҳсанам Сайдносирова банкдан имтиёзли кредит олиш имкониятига эга бўлди. Эндиликда ишбилармон ёшларимиз тадбиркорлик фоалиятини ўйла га кўйиб, ўзи сингари 5 нафар тенгдошини иш билан таъминламоқда.

Битирувчиларимиз бандли-

тироқида “Яхшини эшитиб ибрат ол, майин сўзлаб иззат ол” мавзусида маърифий сүхбатлар уюштирилмоқда. Меҳнатларимиз самараси ўлароқ, кейинги уч ийли ичидаги фахрланишга арзийдиган ёшлимаримиз сафи анча кенгайди.

“Юксак маънавиятли авлод” фестивалининг шаҳар

тарбия йўналиши ўқувчиши Шоҳсанам Сайдносирова банкдан имтиёзли кредит олиш имкониятига эга бўлди. Эндиликда ишбилармон ёшларимиз тадбиркорлик фоалиятини ўйла га кўйиб, ўзи сингари 5 нафар тенгдошини иш билан таъминламоқда.

Битирувчиларимиз бандли-

тироқида “Яхшини эшитиб ибрат ол, майин сўзлаб иззат ол” мавзусида маърифий сүхбатлар уюштирилмоқда. Меҳнатларимиз самараси ўлароқ, кейинги уч ийли ичидаги фахрланишга арзийдиган ёшлимаримиз сафи анча кенгайди.

“Юксак маънавиятли авлод” фестивалининг шаҳар

тарбия йўналиши ўқувчиши Шоҳсанам Сайдносирова банкдан имтиёзли кредит олиш имкониятига эга бўлди. Эндиликда ишбилармон ёшларимиз тадбиркорлик фоалиятини ўйла га кўйиб, ўзи сингари 5 нафар тенгдошини иш билан таъминламоқда.

Битирувчиларимиз бандли-

тироқида “Яхшини эшитиб ибрат ол, майин сўзлаб иззат ол” мавзусида маърифий сүхбатлар уюштирилмоқда. Меҳнатларимиз самараси ўлароқ, кейинги уч ийли ичидаги фахрланишга арзийдиган ёшлимаримиз сафи анча кенгайди.

“Юксак маънавиятли авлод” фестивалининг шаҳар

тарбия йўналиши ўқувчиши Шоҳсанам Сайдносирова банкдан имтиёзли кредит олиш имкониятига эга бўлди. Эндиликда ишбилармон ёшларимиз тадбиркорлик фоалиятини ўйла га кўйиб, ўзи сингари 5 нафар тенгдошини иш билан таъминламоқда.

Битирувчиларимиз бандли-

тироқида “Яхшини эшитиб ибрат ол, майин сўзлаб иззат ол” мавзусида маърифий сүхбатлар уюштирилмоқда. Меҳнатларимиз самараси ўлароқ, кейинги уч ийли ичидаги фахрланишга арзийдиган ёшлимаримиз сафи анча кенгайди.

“Юксак маънавиятли авлод” фестивалининг шаҳар

тарбия йўналиши ўқувчиши Шоҳсанам Сайдносирова банкдан имтиёзли кредит олиш имкониятига эга бўлди. Эндиликда ишбилармон ёшларимиз тадбиркорлик фоалиятини ўйла га кўйиб, ўзи сингари 5 нафар тенгдошини иш билан таъминламоқда.

Битирувчиларимиз бандли-

тироқида “Яхшини эшитиб ибрат ол, майин сўзлаб иззат ол” мавзусида маърифий сүхбатлар уюштирилмоқда. Меҳнатларимиз самараси ўлароқ, кейинги уч ийли ичидаги фахрланишга арзийдиган ёшлимаримиз сафи анча кенгайди.

“Юксак маънавиятли авлод” фестивалининг шаҳар

тарбия йўналиши ўқувчиши Шоҳсанам Сайдносирова банкдан имтиёзли кредит олиш имкониятига эга бўлди. Эндиликда ишбилармон ёшларимиз тадбиркорлик фоалиятини ўйла га кўйиб, ўзи сингари 5 нафар тенгдошини иш билан таъминламоқда.

Битирувчиларимиз бандли-

тироқида “Яхшини эшитиб ибрат ол, майин сўзлаб иззат ол” мавзусида маърифий сүхбатлар уюштирилмоқда. Меҳнатларимиз самараси ўлароқ, кейинги уч ийли ичидаги фахрланишга арзийдиган ёшлимаримиз сафи анча кенгайди.

“Юксак маънавиятли авлод” фестивалининг шаҳар

тарбия йўналиши ўқувчиши Шоҳсанам Сайдносирова банкдан имтиёзли кредит олиш имкониятига эга бўлди. Эндиликда ишбилармон ёшларимиз тадбиркорлик фоалиятини ўйла га кўйиб, ўзи сингари 5 нафар тенгдошини иш билан таъминламоқда.

Битирувчиларимиз бандли-

тироқида “Яхшини эшитиб ибрат ол, майин сўзлаб иззат ол” мавзусида маърифий сүхбатлар уюштирилмоқда. Меҳнатларимиз самараси ўлароқ, кейинги уч ийли ичидаги фахрланишга арзийдиган ёшлимаримиз сафи анча кенгайди.

“Юксак маънавиятли авлод” фестивалининг шаҳар

тарбия йўналиши ўқувчиши Шоҳсанам Сайдносирова банкдан имтиёзли кредит олиш имкониятига эга бўлди. Эндиликда ишбилармон ёшларимиз тадбиркорлик фоалиятини ўйла га кўйиб, ўзи сингари 5 нафар тенгдошини иш билан таъминламоқда.

Битирувчиларимиз бандли-

тироқида “Яхшини эшитиб ибрат ол, майин сўзлаб иззат ол” мавзусида маърифий сүхбатлар уюштирилмоқда. Меҳнатларимиз самараси ўлароқ, кейинги уч ийли ичидаги фахрланишга арзийдиган ёшлимаримиз сафи анча кенгайди.

“Юксак маънавиятли авлод” фестивалининг шаҳар

тарбия йўналиши ўқувчиши Шоҳсанам Сайдносирова банкдан имтиёзли кредит олиш имкониятига эга бўлди. Эндиликда ишбилармон ёшларимиз тадбиркорлик фоалиятини ўйла га кўйиб, ўзи сингари 5 нафар тенгдошини иш билан таъминламоқда.

Битирувчиларимиз бандли-

тироқида “Яхшини эшитиб ибрат ол, майин сўзлаб иззат ол” мавзусида маърифий сүхбатлар уюштирилмоқда. Меҳнатларимиз самараси ўлароқ, кейинги уч ийли ичидаги фахрланишга арзийдиган ёшлимаримиз сафи анча кенгайди.

“Юксак маънавиятли авлод” фестивалининг шаҳар

тарбия йўналиши ўқувчиши Шоҳсанам Сайдносирова банкдан имтиёзли кредит олиш имкониятига эга бўлди. Эндиликда ишбилармон ёшларимиз тадбиркорлик фоалиятини ўйла га кўйиб, ўзи сингари 5 нафар тенгдошини иш билан таъминламоқда.

Битирувчиларимиз бандли-

тироқида “Яхшини эшитиб ибрат ол, майин сўзлаб иззат ол” мавзусида маърифий сүхбатлар уюштирилмоқда. Меҳнатларимиз самараси ўлароқ, кейинги уч ийли ичидаги фахрланишга арзийдиган ёшлимаримиз сафи анча кенгайди.

“Юксак маънавиятли авлод” фестивалининг шаҳар

тарбия йўналиши ўқувчиши Шоҳсанам Сайдносирова банкдан имтиёзли кредит олиш имкониятига эга бўлди. Эндиликда ишбилармон ёшларимиз тадбиркорлик фоалиятини ўйла га кўйиб, ўзи сингари 5 нафар тенгдошини иш билан таъминламоқда.

Битирувчиларимиз бандли-

тироқида “Яхшини эшитиб ибрат ол, майин сўзлаб иззат ол” мавзусида маърифий сүхбатлар уюштирилмоқда. Меҳнатларимиз самараси ўлароқ, кейинги уч ийли ичидаги фахрланишга арзийдиган ёшлимаримиз сафи анча кенгайди.

“Юксак маънавиятли авлод” фестивалининг шаҳар

тарбия йўналиши ўқувчиши Шоҳсанам Сайдносирова банкдан имтиё

МУАЛЛИМ

МАСХАРА ОБЪЕКТИ...МИ?

Мактабда ўқитувчи бўлиб ишлайдиган дўстим галати бир воқеани гапириб берди. Унинг айтишича, 7-сinf ўқувчиси ўз ўқитувчисига яширин рақамдан қўнгироқ қилиб, калака қилишига уринган. Ҳатто таҳдид оҳангиди SMS жўнатиб, устозига тазиё ўтказмоқчи ва шу орқали уни масхара қилмоқчи бўлган.

Аммо тез орада бу ҳолатга барҳам берилиб, телефон эгаси аниқланган ва керакли чоралар кўрилган. Отасини чакириб, воқеа тушунтирилса, у “Бола-да, шўхлик қилиби, шунга шунчами!” дебди бепарво оҳангда.

Отанинг лоқайдлиги (бу бепарвоник фарзанд тарбиясига, унинг келажига боғлиқлигини унутмайлик!) - бу алоҳида мавзу.

Муаллим дўстимнинг айтишича, ўша ўқувчи телевизордан “Зумраса” кўрсатувини кўриб, кейин шу ишга кўл урган. Кўрсатувдаги воқеага кўра, ўкувчилар мактаб психологиянинг (эътибор беринг, психологнинг! Одатда аксариёт мактабларда айна психодолог ўкувчилар ҳаётига бўлар-бўлмасга аралашни, унинг вазифаси етарлича тақсимланмагани ва улар мактабда аниқ нима иш қилишини билмай юришгани туфайли бўлса ҳам ажаб эмас...) жигига тегиси учун телефон қилиб, “ўйнатишади”. Буёги - глобаллашув, кўрсатувга тақлид килган бола уни ўз ўқитувчисида синаб кўрмоқчи бўлган...

Ўша кўрсатувни тайёрлаган кишилар буни ҳисобга олишмаган кўринади. Улар тайёр “рецепт”ни тақдим қилиб, ёмон хулқин тарғиб қилаётганларини наҳотки ҳисобга олишмаган бўлса?! Ахир нега айна ўқитувчи масхара объекти бўлиши керак? Бошқа қасб қурив колганми? Та олиши керакки, ўқитувчи образи кулиш учун уларга жуда кўл келган. Хўш, шу саҳна ўринилми? Бу ўқитувчининг нуфузини, обрўсини туширишга уриниш эмасми? Болаларда устозингни ана шундай қилиб масхаралашинг, устидан кулишинг мумкин, деган қарашни шакллантириш эмасми?

Ўша кўрсатувда роль ўйнаган болалар ҳали ёш бўлиши мумкин, аммо

оқ-корани ажратадиган ёшга бориб қолган таникли актриса-чи?! У нега ўзи мисолида ўқитувчининг ҳақора тилинишига йўл қўйиб беряпти?

Шу хаёллар билан “маршрутка”да кетаётгандим, икки аёлнинг сұхбати қулогимга чалинди. Аёллардан бири колледжа ўқийдиган қизининг ўқитувчисидан шикоят қиласди:

“Уйда иш кўп, колледжа нима бор?! Қизим дарсга бормай қолса, ўқитувчиси эшикнинг тагига келиб, гадойга ўхшаб ётиб олади. Ўша куни янга келтанди, жанжаллашдим. Гапга кўнавермагач, э бориб, даволан, глобусингни ҳам олиб бор, дедим”.

Унинг гапи таъсир қилиб, “қанақа глобус?” деб сўрадим. “Кино бор-ку,

шахсиятига тегилади.

“Севгинатор” деган кинон олинг. Талабалар аудиторида ўз ихтиёрича, ўз майлича еб-ичиб ўтираверишида.

Бирори оёғини парта-

нинг устига чиқариб олган бўлса, бошқаси худди ўшандай партада устида овқатланиб ўтиради. Ўқитувчининг эса ўрни тутул, ўзи ҳам йўқдай бу даврада. Унинг гапини бирор назарга илмайди, қулоқ солиш нари турсин, дарс бўлаётганини хаёлларига ҳам келтиришмайди.

Шу фильмни ишлаб, қайсири дараҷада “обўр” ва даромад топганинг айтишин, хўш, қайси таълим даргоҳида шундай экан?! Битта-яримта шу каби ахлоқиз талаба бўлсабордир, аммо шуни экранга чиқариб, оммага намойиш қилишдан қандай мақсад, мудда, манфаат кўзланган!

Мен ўша саҳнадан шундай хуласа қиласман: агар робот қаби “ноёб” қобилиятга эга бўлмасанг, бояги ўқитувчи каби хору хокисор бўлиб қолаверасан!..

Хўш, аслида ҳам шундайми? Албатта, йўқ. Бу бўрттириш, ўқитувчини оёқости қилиш учун ўйлаб топилган уйдирма экани аён ҳақиқат-ку!

Жавоб беришга уринади. “Окаев” деган фамилияни (эътибор беринг фамилия!) Умуман, бу сунъийдан сунъий “фамилия” беҳаё ҳазилдан келиб чиқиб, ўйламасдан қўллангани кўриниб турибди) шундай охангда айтадики, эшишиб, ёқангни ушлайсан киши. Эътибор бердим, залда йигитлар қиқирияти-қизганинг юзи килт этмайди! Ўзининг нима деганини, қандай ахлоқизлик қилаёттанини билиб турибди-ю, унинг юзи уятдан кизармаганидан ҳайратда қолдим.

Аслида, ўша саҳна мутлақо кулиги эмасди. Хўш, унда нега бунча бақири-чақири?! Сабаби, ахлоқиз одам ахлоқиз сўзларнинг катта саҳнада на-мойиш қилинишидан завқ туди, мана, айтса бўларкан-ку, дейди. Аввал ўзини чеклаб юрган бўлса, ана, саҳнадарда айтилаяпти-ку, деб ота-онаси, опасинглиси олдида билган уятсизлигини, ахлоқизлигини қиласверади.

Устоз - отангдай улуг, дейдилар. Аммо бу улуғликка кейинги пайтларда айрим катта саҳналарда, экранларда путуретказилаётгандай. Устоз-мураббийлар ҳақида айжойиб фильмларни кўрамиз, ундан зарур хуласалар чиқармиз, қайсири жойларда устозларимиз ҳурматини жойига кўя олмаган бўлсак, буни тўгрилашга итиламиш. Мингранж ила бир харф ўргатган киши олдидаги

қарзимизни минг гавж билан ҳам узолмаслигимизни чин дилдан тумяз. Ўзимиз ҳам устоз деган номга лойиқ бўлишига, шарафли касбни оқлашга астидил ҳаракат қиласми.

Ёш бола онги видеотасмага ўхшайди - кўрганини ёзиб олади. Агар бугун унинг онгнини юқоридаги каби ахлоқизлик унсурлари билан заҳарласак, ҳеч қаочи у боладан ижоби натижага кутиб бўлмайди. Аксинча, ўқитувчиларнинг дарсга юзаки ёндашиши каби масалалар кули йўли билан танқид қиласинган. Аммо ўқитувчи шаънини ҳақорат қиласдиган жиҳатлари ҳам борки, бу билан муроса қилиб бўлмайди.

Масалан, ўқитувчи образини гавдалантирган қизигина негадир ўзини муаллимдек эмас, ичкийим сотадиган сотовчидек тутади. Унда ўзбек қизларига хос ибо, ҳаё, назокат сезилмайди. Йигитларнинг беларда ҳазилларига жавобан улардан ўтказиб

Жамшид БОБОЕВ,
Карши мұхандислик-иктисодиёт
институти қошидаги “Нуристон”
академик лицеей ўқитувчиси

Мулоҳаза учун мавзу

“Дўстим - жин”.
Ўшани айтаяпман”,

деди у.

Кейин ҳаммасига тушундим. Кинони кўргандиму, асаби чарчаган домла дам олишга глобус кўтариб (!?) кетганига эътибор бермаган эканман. Шу воқеани фильмдаги ўша “жин”нинг ўзига айтганимда, у “Одамларни тушуниш кийин, ҳамма ҳар хил талкин қиласди-да”, деб жавоб берди.

Тўғри, фильмда киши шахсиятига, нағсониятига тегадиган нарса йўқ. Аммо, таассуфки, ўқитувчини улугайдиган жиҳат ҳам йўқ.

Афсусланарли томони, кейинги вактда ҳавола килинётган айрим кино ва клипларда ўқитувчи, устоз-мураббийлар аксарият ҳолларда омадсиз, додир, икки оғиз галининг аёлларни гапира олмайдиган, нўнон кимса кўрнишида гавдалантирилмоқда. Ўшандай киноларда ўқитувчининг устидан кулиниди, масхара қилинади,

Халқимизда "Инсоннинг либоси биринчи таасуротни беради", "Кийимига қараб кутуб олиб, муномаласига қараб кузатиб қўйилади", деган иборалар бежиз айтилмаган. Негаки, либос орқали қишининг диди, маданияти, одоб-ахлоқини билиш мумкин. Бугунги кунда урға кирган тор ва бадан рангидаги, танани яром ёғлан калта "либос"лар кундадик кийинши тартибимизга ўрнашиб улгурди. Хўш, бу либослар ҳақида жутахассислар ва юртдошларимиз ҳандай фикрда? Кўйида ушбу саволларимизга ойдинлик киришишга ҳаракат қиласиз.

ЯХШИ Либос Ҳусн ва Шифо, ЁМОН Либос Эса...

Шуни унутмаслик керакки, кийим танангишига ва ҳатто ярага олиб келиши мумкин.

КИЙИМ ДИДИНГИЗНИ БЕЛГИЛАДИ

Баҳорги мавсумда атлас ва
матоларидан тикилган турли "чопон"лар урға кирди. Миллий кўринишдаги бу либослар кўпчиликка ёқди. Аммо хорижий бичимдаги тор ва калта либослар ҳам ўз қадрими ўйқотган эмас. Сизнинг-ча, либос танлашда нималарга эътибор бериш лозим?

Муниса
Феруза МАЖИДОВА, дизайннер-моделер:

Либос, аввало, қулай бўлиши керак. Шу сабаб ҳам илгари она-ларимиз кенг ва тўклиб турадиган кўйлаклар кийишган. Замонга қараб либослар, уларнинг услуби ва бичими ўзгариб туриши аниқ, лекин ҳар қандай ҳолатда қуляйлик борасидаги талаб ўзгармайди. Тўрт фаслда ҳам асосан атлас ва адрас матоларидан либослар тикаман. Чунки ҳақиқий шойи ва ипак матоларимиз нафакат кўриниши билан, балки танага ҳаво ўтказиб туриш ҳусусияти билан ҳам ажралиб туради. Сунъий матолар, тор кийимлар эса бу қуляйликдан бутунлай ийроқ.

Кўпчилик мижозлар қоматига ёшишадиган, ёшига номуносиб тор либос кийишга иштиёқманд. Кўча-кўйда аёлларимизнинг бел ва корин, кўярк соҳалари очилиб қолганини кўрамиз. Ҳатто баъзилари бу кийимларда юршига ҳам қийналади. Нотўғри танланган либос инсоннинг ўзига ва атрофлагиларга ҳурматсизлиги, беадаблигини кўрсатади. Моданин кетидан қуваман, деб бачканаликка ўйл қўйиш керак эмас. Ўз услубимизни яратсан, хориждан келаётган "омма-

вий маданият"ни тарғиб қилувчи либосларга талаб қолмайди. Ёз мавсумда ҳам аёллар учун енгил ва қулай, турли гуллар, табиат манзаралари туширилган ва миллӣ матоларимиздан тикилган либосларни тикишини мўлжаллашпаз. Шуни унутмаслик керакки, кийим танангишига ва ҳатто савиянгизни ошкор қиласиз.

ТАНАНГИЗДА КИЙИМДАН ИЗ КОЛМАСИН

- Тор кийимлар
касаллик келтириб
чиқаради деб эшит-
ганим. Шу ростми?
Насиба

Асимгул КАРАБЕ-
КОВА, Ўрта-чирчиқ кўп
тармоқли марказий по-
ликленикаси шифокори:

- Танамиздаги лимфа түгулнлари, сукъ, тери, кон томирларининг иш фаолияти сикилишга мўлжалланмаган. Шунинг учун сикиқ, тор кийимлар танада қайта тиклаш қийин бўлган турли асоратларга олиб келиши мумкин. Тор ёқали кўйлаклар бўйиндаги веналарни қисади. Кўзини ички босими ошишига ва ўз навбатиди, глаукома хасталигини ривожланишига сабаб бўлади. Ўйку артериялари орқали миянинг кон билан таъминланниши бузилиб, бош оғиги, бош айланиши, кўришнинг пасайишига олиб келади.

Тор шимлар кориннинг паст-
ки қисмини сиқади. Оқибатда ошқозон кислотаси қизилнгича кўтирилди ва жигилдан қайнапни келтириб чиқаради. Коринни сикиш диафрагмани бир меъёрда ишланашига халакит беради. Натижада нафас олиш тўлиқ амалга ошмайди. Қисувчи камарлар жигарда, ошқозон ости безида, ўт пухғида димланиши ҳолатини изоға келтиради. Эркакларда тор ички кийимлар тухумловлар қисилишига, сперма ишлаб чиқишининг сифати бузилишига ва бепуштиликка

олиб келиши мумкин. Терининг меъёридан ортиқ қисилиши яллигланиш жараёнининг ривожланишига ва ҳатто ярага олиб келиши мумкин.

Тор оёқ кийимлар қадоқ ҳосил қиласиз, вена қон томирларида босим кўпаяди. Болдирилар шишида, панжа бўғинларида деформация кузатилади. Замбурувлар ривожланишига шароити қиласиз.

Кийимларни ечганда танангида из қолмасин. Акс ҳолда, баданингизни қийнаб қўйган бўласиз.

ЛИБОСИМИЗ – ЮЗИМИЗ

- Динимизда эркакларга ипак матодан тикилган либосларни кийиш тақиқланган экан. Шу ростми?

Камрон

Жалолиддин ҲАМРОҚУЛОВ,
Тошкент ислом институти кафедра мудири:

- Исломда эркакка ипак кийимларни кийиш ман этилгани улкан ҳикмат боисидандир. Мусулмон эркак доимо турли оғирликларни кўтиришга шай турдиган, нозиклик ва зеб-зийнатни ўзига эп кўрмайдиган забардаст қиши бўлиши керак. Шу боисдан ҳам шариият аёлларга атаган ва нозиклик ҳамда зеб-зийнат рамзи бўлган ипак матодарни мусулмон эркак учун ҳаром қиласан. Халқимизда "Кийим ҳам ҳусн, либосимиз – юзимиз", деган гап бор. Кийим танлаш ҳар бир инсоннинг мутлақо шахсий иши. У бунга ўзининг диди, имконияти, хоҳишидан келиб чиққан ҳолда ёндошиди. Али розияллоҳу анхудан ривоят қилинади: "Аллоҳнинг нафиси ипакни олиб ўнг қўллари ила тутдилар, тиллони олиб чан қўллари ила тутдилар, сўнгра: "Албатта, мана бу иккиси менини умматимнинг эркаклари учун ҳаромдор", дедилар". (Термизий ривояти).

Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи ва-саллаҳ айтдилар: "Мен кўрмаган иккита тоғи борки, улар дўзах аҳлиданиди: ... кийим кийиган ялоноч, ўйлдан урувчи, ўйлдан озган аёллар. Уларнинг бошлари туюнинг ўркачи каби. Улар

жаннатга кирмайдилар, унинг ҳидини ҳам топмайдилар. Ҳолбуки, унинг ҳиди беш юз ийллик масофадан келиб туради. (Муслим ривояти).

Кўчага чиқсанда бегоналарга зеб-зийнат ва тақиҷоқларини кўрсатиб юрадиган, ҳар хил хушбўйликлар билан ўзига оро берадиган ҳамда калта ва тор либослар киядиган аёллар Аллоҳнинг раҳматидан узоқ бўлувчи кишилардир.

ТОР КИЙИМ КИЗ БОЛАГА ЗАРАРЛИ...

- Синглим
асосан тор кийимларни кийди,
Унга бунинг зарарини сира ту-
шунтиrolмаяланган. Шу масалада
ёрдам берсангиз.

Наргиза

Зумрад Раҳимова, тибиёт фанлари номзоди:

- Ҳаддан зиёд тор кийимлар балогат ёшига етаётган қизларнинг ҳайз циклига таъсир ўтказиши мумкин. Айниқса, бу даврда енгилелли, бадан кўринадиган, ҳарир кийим кийиш кичик чаноқ бўшлигидаги, жумладан, репродуктив аъзолар яллигланишига сабаб бўлади. Тор либослар кийиш натижасида аъзоларда кон айланшининг бузилишилар, тұхмандонларда фолликуляр кисталар, бачадон гипоплазиси каби касалликлар айнан тор кийимлар кийишнинг асоратидир. Ҳомиладор аёлларнинг тор шимда юриши қорин ички босимининг ошиши ва оқибатда ҳомила тушиси ҳавфина тугдидар. Бундай ахволдаги аёллар ҳаҷовин яхши ўтказидиган, пахтадан матоларидан кенг ва қулай кийимлар кийгани мақсадга мувофиқ.

Камола АДАШБОЕВА,
"Оила ва жамият" мухабири

МИЛЛИЙ ВА ЗАМОНАВИЙ ЛИБОСЛАР НАМОЙИШИ

Тошкент шаҳрида бўлиб ўтган "Болажонлар – шинтойлар" болалар мода фестивалида намойиш этилган кўркам либосларда миллий яланна ва қадринглар, сантъат ва маданият намуналари ўз аксии топди. Уларнинг яратилишида кийим ва кийинши маданияти, эстетик тарбия, менталитет ва худудимиз иқлим шароитининг ўзига хослиги эътиборга олингани аҳамиятидир.

Танлоша Коқаётпостиш Республикаси, Тошкент шаҳри, Андиков, Фаронса ва Самарқанд вилоятларидағи

профессионалы дизайннерлар билан биргага, олий ўқув юртлари таъалоблари, коллежлар ўқувчилари ҳам иштирок этди.

- Бу фестивалда иштирок этишини орзу қилиб юрадим, — дейди Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат институти таъалобаси Нодира Табибова. — Батни усулида, яъни шифо матосини турли ранглар ёрдамида бўяб, болажонларга ёзги туркум либослар тайёрладим. Либосларим кийиш учун кулай бўлсин деб кенг бичимни ташлайдим. Тадбирда шигарни этиб, болалар модасига оид ёнг сўнгти маълумот ва янгиликларни олдим, соҳада ёришилган ютуклар билан тависидим, етук дизайннерлар маслаҳатидан баҳраманд бўлдим.

Жонибек МУХТОРОВ

ОТА ТАРБИЯСИ – ЗАМОН ТАЛАБИ

ЭСЛАТМА. ЭСЛАТМА. ЭСЛАТМА.

117-сон ОЛТМИШ ЯШАР ОТАДАН ОШ СҮРАМА

Худ жаамуни ўзарастан маколатар

Ажаб ҳолат: агар орадан бир гайратшикоатли, тадбири одам чинса, унга кўпчилик фақат ҳавас билан қарайди. Аммо ундан ибрат олиб, ортидан эргашадиганлар негадир кам топилиди. Лекин ён-веримизда бир бокиманда пайдо бўлса, унинг ёнида “шерик”лари кўпайгандан-кўпаяди. Нега шундай?

“Оила ва жамият” ўн беш йилдан бўён оиласиз аъзоси. Ҳар бир сонини интихлик билан кутамиш.

Газетанинг 2016 йил 27 апрель сонида чоп қилинган “60 яшар отадан ош сўрама” мақолосини ўқиб, долзарб масала кўтарилигини англадим. Шундан таъсирланиб, ўзимча қоғоз кораладим.

... Фарзанди ўзига ўхшашини истаган ҳар бир ота шунга муносиб бўлиши керак: илми, инсоний фазилатларга эта, меҳнатсевар, ҳалол, тўғри инсон бўлсагина, шу хислатлар фарзандига юқади. Оила – дастлабки тарбия масакнидир. Оилабоши акл-фаросатли, билимли, идрокли фарзанддан умидвор бўлса, ўз ўғлига меҳнати кўпроқ сингиши керак. Оилада касб, санъат, адабиёт, камтарлик, одоб, катта-кичика муносабат, тўғрилик, меҳнатсеварлик, хуллас, минг ийлини урф-одатлар ўргатилиши лозим.

Ҳар бир бола иқтидор билан туғилади. Унинг иқтидори жуда ёш бўлса ҳам, диккат қилинса, сезилиди. Ота-она ёки боғча опа истеъодин сеизиши мумкин. Иқтидор ўйинчоқлар, асоб-ускуналар билан шугулланышда, чизища ва ҳаракатларда билинади. Шунинг изиздан борилса, тегизли ёрдам кўрсатиласа, доим назоратда тутилса, кейинчалик у бола тақдирни узун энг мумкин, ҳаётин заруратга айланади.

Ўйлаб қаранг, 4 нафар ўғлингиз бор. Уларнинг қайсисини нимага қизиқади, сиз уларни биласизми? Улар қизиқишни мустаҳкамлаш учун қандай ёрдамлашингиз, болангиз буни биладими?

Боланинг қизиқишни ҳисобга олмай, ҳисобчи бўлишини керак, деб шунга тайёрлапсиз, аммо у техникини жон дили билан севади. Энди у отасининг сўзини қолдирмаслик учун ҳисобчиллик ўқувига боради, лекин чин қалдан ўқимайди. Катта бўлгач, барибир техника билан шугулланади.

ЎЙ СОТИБ ОЛМОҚЧИМАН...

– Кўшнимга тегишили бўлган ўйни сотиб олмоқчиман. У билан келишиб, ўйнинг пулини бир қисмини ҳозир, қолганини кейинчалик бўйлаб-бўйлаб тўламоқчиман. Буни нотариал тартиба ёзма расмийлаштиришм керакми? Ёзма шартномада “ўйни сотиб олиш учун”, – деб кўрсатилиши шартми? Агар кейинчалик низо чиқса қандай ҳал этилади?

Мақсада ЭРГАШЕВА,
Миробод тумани

– Уй-жойни сотиб олиш шартномаси Ўзбекистон Республикаси Фуқаролик кодексининг 366-моддаси 4-кисмидан белгиланганадик, ёзма шаклда тузиладиган шартномадир. Шунингдек, Фуқаролик кодексининг 480-моддасига

Умрингизда мусиқа асбоби ушламаган бўлсангида, болангиз иккита тор сим топиб, чалиб юрибди. Бу мусиқага иштиёқдан далолат. Бола ўз ўйлини танлабди.

Болангиз атрофидағи ўртоқлари, жўраларини билиш, машгулотларини, мумала ва хулқ-атвортарини ўрганиб, у билан маслаҳатлашип зарур.

Отанинг меҳрибонлигини кўриб улгаяётган фарзанд ҳам ота-онасига меҳри жўшади.

Оиласа мөхр ва назорат етариғи бўлмаса, ёки ота-она тарбиясида ҳар хиллик бўлса, шу ердан эрка, арзанда, ҳатто ярамаслар чиқади.

Мактаб билан алокани мустаҳкамлар орқали шу сингарни қусурлардан ҳалос бўлишимиз мумкин. Ҳасадгўйлик, чакимчилик, лаганбардорлик, ўғирлик, хиёнат каби салбий ҳулклардан саҳласак, “кимнинг фарзандисан”, деб сўрашганида була бошини мағрур кўтариб, ота-онасининг номини айта олади.

... Бир оила бошлиги катта, масъул ва-зифада ишлайди. Ҳамиша банд. Фарзанди

билиш шугулланишга вақти ўйқ. Онасининг эса ота-онага муносиб фарзанд тарбияшага укуви етариғи эмас, дейлик. Шу оила фарзандларидан қайси оадатларни кутайлик? Қўрсликнами, ёки бачканаликнами? Уларнинг ота-оналари фарзандларидан фархланга олаларни? Йўқ, албатта. Чунки улар энг масъулиятни вазифаларини вақтида бажармадилар, ўтказиб юбордилар. Энди шунаймоннинг фойдаси ўйқ. Чунки улар экканни ўрмоқдалар.

Оила бошлиги – ота уйда ўтириб, пиёлаги кўк чойни тўлдириб, дўпини бир четга кўйиб, ўзига “мен ўз фарзандларимни ўзини биламанми, уларга муносиб тарбия беярдимми?” деб савол берса. Ўз саволларига жавоб изласа.

“Фарзандим ҳам эртами-кечми, ота бўлади, мен уни оила бошқарувчиси сифатида ўстирмодаманми?” деган саволга жавоб бера олсак, ҳаётда ўз ўрнини топа оладиган фарзандлар тарбиялай олсак, биз келгуси авлод учун фойдали иш қўлган бўламиш.

Хар биримиз шуну яхши билишимиз кепракки, келгуси авлоднинг қандай бўлиши, қандай инсонлар бўлиб етишиши бизларга боғлиқ. Ота деган улуг номга, номимизга муносиб фарзандлар тарбиялашга муяссар бўйлайди.

ТАХРИЯТДАН ИЛТИМОСИМ – “Ота тарбияси” руҳни давом эттирилса. Ву – замон талаби.

Зухур ҚУРБОНОВ,
Хива тумани

кўра, ўй-жой олди-сотди шартномаси тузилмаслиги ёки унинг шаклига риоя кимаслик унинг ҳақиқий эмаслигига сабаб бўлади.

Уй-жойни сотиб шартномасига биноан, кўчмас мулкка бўлган мулк ҳукукининг сотиб олувичига ўтганлиги давлат рўйхатидан ўтказилиши керак бўлади. Бундай шартнома нотариал тартибда тасдиқланishi ва давлат рўйхатидан ўтказилиши шарт. Ушбу фаолият амалта оширилганидан кейингина – шартнома рўйхатдан ўтказилганда пайдан ўтибкор шартнома тузилган хисобланади.

Демак, унинг ҳақини тўлаш билан бирга олди-сотди шартномасини тузиш ҳамда шартномани нотариал тартибида тасдиқлатиш ва у давлат рўйхатидан ўтказилиши керак.

Муносабат

РАҚС – САНЪАТ ГУЛТОЖИ

ЭСЛАТМА. ЭСЛАТМА. ЭСЛАТМА.

12-сон

УСТОЗ КЎРМАГАН ШОГИРД ҲАР МАҚОМГА ЙЎРГАЛАР

Газетада чоп этилган “Устоз кўрмаган шогирд ҳар мақомга ўргулар” мақолосини катта қизикиш билан ўқиб чиқдим. Ўзим шу соҳада фаолият кўрсатганим учун, унинг муаммоларини қаламга олиши анҷадан бери кўнглигига тутиб юргандим.

Ҳаққатан ўзбек рақс санъати гўзал, сермазмун ва кўп кирралди. У асрлар оша

бутунгача кўз қорачинидай асрлаб келинган. Ўзбек рақс ҳаракатларининг ўз номи бўлгани каби ҳар бир ҳаракатда маъно-мазмун мужассам. Рақс муаллифлари, балетмейстерлар, аввало, миллий рақс санъатини ва унинг услубларини мукаммал ўрганиб, сўнг бошқа ҳалқлар рақсини ўрганишга интилиб, билимли, саводли оқил устоз бўлишлари керак, деб ўйлайман.

Ўзбекистонда рақс санъати этнографик, худудий жиҳатларига қараб Фарғона, Бухоро ва Хоразм рақс мактабларига бўлинид. Тошкент, Андижон, Қўқон, Наманганга рабор услубларини Фарғона мактаби деймиз. Бухоро, Самарқанд ва тоғ этаклари рақслари, Хоразм рақслари ўзига хос хусусиятлари билан бошқаларидан фарқланади. Турлий услублар рақс ҳаракатларидагина эмас, гавда туришлари, мусиқа, зарб, либослар, ҳатто, тақиҷоқларда ҳам бир-биридан ажralи туради.

Мукаррама Турғубоева яратган “Тановор”, “Муножот”, “Баёт”, “Роҳат” рақслари ҳалқимизнинг бебаҳо мулкидир. Бу рақсларни бузуб ижро этишига ёки ҳаракатларини ўзгартиртишга ҳеч кимнинг ҳақиқиёт ёки, деб ўйлайман.

Афусски, кейинги йилларда рақсларинг маъно-мазмуни йўқолиб бормоқда. Мақолада таъкидланганидай, балетмейстерларимиз хоҳлаган ҳаракатини кўяларга мослаб кўйиб кетишмоқда. Бунакада устозларимиз ўтилтирига кеърда қолади?.. Ахир, ҳар бир ҳаракат маълум бир мазмунни ифодалайди ва ўз номига эга. Мисол учун, тўлқин ҳаракати, майнаб сабо, узум узиш ва ҳоказо.

Клипларда намойиш этилаётган бабзни ҳолатлар беихтиёри ўтибкоримизни тортади. Қизларнинг рақси колиб уларнинг чироғли юзлари кўрсатилмоқда. Ахир, қани ўзбек миллий рақслари?..

Миллий рақсларимизни ёш авлодга бус-бутунлигича етказиши, уларга ҳақиқий ўзбек миллий рақс сирларини ёритиб бериш учун оммавий ахборот воситаларида пундад чиқишилар бўлиши лозим. Қолаверса, мактабларда мусиқа фанини мутахассислар ўтса, миллий мусиқа, рақс санъати замонавий технологиялар ёрдамида ўқувчиларга тушунтирилса, нур устига аъло нур бўларди.

Ойтул ШОДИЕВА,
Самарқанд педагогика коллежи мусиқа фани ўқитувчиси

Сўранг, жавоб берамиз

112-модда, 1- ва 2-кисмларига асосан, суд қарорига мувоғик, рўйхатдан ўтказилиши белгиланган.

Нодир АРТИКОВ,
Тошкент шаҳри, Миробод туманидаги 1-сония Давлат нотариал идораси нотариуси

ЭЪЛОН

Чет тиллар институти (ҳозирги ЎзДЖТУ) томонидан Джуманова Гулбахор Жонибековнага 1992 йилда берилган YB-I 076664 рақамли диплом ўқолганилиги сабабли БЕКОР қилинади.

Тошкент шаҳар Олмазор тумани Озод, Гулзор топ кўча 17-йига тегишили фуқаро Нармуҳамедова Муборак номига берилган қурилиш режаси ўқолганилиги сабабли БЕКОР қилинади.

Автобусда икки аёлнинг сұхбати ногаҳон қулогимга чалиниб қолди:

— Қизингиз яхши юрибдими, айланай? Ажойиб қизингиз борда. Ўзи бир киз — сочи бир киз. Одобли. Қўли кўксидан тушмайди. Илоҳим бахтини берсин!

Иккинчи аёл ҳамроҳининг гапларига эътибор қилмагандек, синишиб сўзлади:

— Билмадим, Ҳудонинг ишида... Майли-да, менинг қизимга ҳам аталгани бордир. Мухими, тани-жони саломат бўлсин.

— Вой, сиз қанақа онасииза? Индамай қараб тураверасизми? Кўнглинигиз ҳам кўнгил экан-да! “Қизингиз узатишга шошил”, деган қадимгилар. Ўтиравермай бундек илми-амалини қиласангиз бўлмайдими? Фолбинга боринг, айланай, фолбинга...

Сұхбат шу жойига келганда манзилимга етиб қолдим. Автобусдан тушиб орқамга, дераза одидиа ўтирган ҳалиги аёлларга кўз ташладим. Шеригта фолбинга боришини маслаҳат берган аёл қўйиб-пиниб нималарини тушунтиришда давом этаётган эди...

Муаммонинг ечими Фолбингамас, феълимида

Одам боласининг феъл-автори галати. Бошига бирор мушкулот тушиб қолса, кутимаганда дардга чалинса ёки ишларидан унум, топганидан барака қочса, сабабини қаердадир хотага йўй, қўйганидан излаб, мусибатга ўйлиқаётганини ўзининг қимшишларидан билиб, феълининг, юриш-туришини ислоҳ қимлайди-да, дарров фолбинга чопади. Гўё шу билан енгил тортадигандай ёки ишларни юришмайтани, боши касалдан чикмаётганини боисини фолбин яхши биладиу, уни балолардан фориг этидигандай. Тан олиши керак, кўпчиликимиз ҳаётимиз давомида ҳеч бўлмаса бир марта фолбинга борганимиз. Баъзан унинг яқаш-уйқаш гап-сўзларидан битта ростини топиб олиб, ҳайратга тушганмиз, кўп ҳолларда кетган пулими ва беҳудага сарфланган вақтимизга куйиб қолаверганимиз. Фолбинларнинг ёлғон уйдирмалари касофати туфайли парокандаликка учраётган оиласлар, бир-бирлари билан юзқўрмас бўлиб кетаётган қаринодур, ёр-биродарлар ҳақида кейинги вақтларда кўп эшитяпмиз. Аммо... эшитиб, билиб, кўриб турсак-да, яна ўшалардан нажот излайверамиш.

Талончи фолчи

— Бир куни эрим ва ўтиларимни ишга кузашиб, дарвозани кулфладимда, рўзгор юмушларига киришиб кетдим. Бир пайт дарвоза тақиллаб, ортидан: “Ким бор, илтимос, яхши одамлар, садақа қилин”, деган овов эшилди. Дарвоза тиркшидан мўраласман, лўйла аёл иркитгина қизчани етаклаб туриди. Дарвозани кия очиб садакамни узатдим-да, тезигина ёбиб олдим. Бирдан дули: “Анчадан берি ўтигинизни уйлантиролмай юрибсиз-а? Эсизигина, ўтигинизни бахтини бойлашибиди-ку”, деди. Сергак тортдим. Чиндан ҳам ўглим ўттис ёшда, кўлида касб-кори,

АФСОНАСИ РОСТИ

хунари бор, эсли-ҳушли йигит бўлса-да, негадир кайси хонадонга борсанк рад жавоби олардик ёки ёшлар бир-бирига маъқул тушишмасди. “Бу қайдан билади?” деба ҳайрон бўлганимни сезди чори, лаби-лабига тегмай уйимда, шафтоли дараҳтичининг тагигда бир қариндошиминг “амал” кўмиб кетгани, агар тезроқ ўша амални топиб, ўйқотмасам ўглим ўлиб қолишини айтиб, вайсашга тушди. Ҳуллас, лўлиниг уйдирмалари ўзимга ва бўлажак келинимга атаб олиб қўйтан тилла тақинчоқларни олиб кетиши билан якунланди. Улар гипнозга ҳам устамикан, дейман, кундузги соат 10 ларда мени “талаф” кетган бўлса, соат кечки 18ларда ўзимга келиб, ҳалиги лўли “ўқиб дам соламан”, деган тилла тақинчоқлар тугилган рўмолчани очиб кўрдим. Ичиди аллақандай қоғозчаларни буклаб-буклаб ўраб кетиби. Негадир ўша пайтда ундан гумон кимлаган эдим, кечга бориб юрагимга ваҳма оралади. Бежизга эмас экан. Лўли аёл мени роса лакиллатиб, ўн беш миллиондан кўпга “туширган” экан. Турмуш ўртогим билан ўглим “Сизни ўлдириб, ўдаги бошқа нарсларни олиб кетмаганига шукр қилинг, жонингиз омон қолиби”, деба таскин беришиди. Бу талончилик бир умрга еттулик дарс бўлди. Энди фолбин, азайимхон, лўлига мутлақо ишонмайман.

Назокат Амонова,
Бухоро вилояти

“Шу фолга ишонсанг-ку...”

— Тақдир экан, ёш им ўттиздан ўтган бўлса-да, негадир ҳанузгача бахтим очилмаяни. Шукр, кўл-оёғим бутув, ақл-ҳушим жойида. Олий мальумотлиман, қўлмиди касб-корим, ҳунарим бор. Бироқ яқинларимни бахтимни сўраб фолбинга-фолбин изиги юраверишидан чарчаб кетдим. Тагин гап орасида: “Сен ишонмайсан-да, агар ихлос билан шу фолчининг гапларига ишонсанг-ку, бахтинг очилиб, узатилиб кетасан”, деба идда ҳам қилишади. Яқинда холаларим бир фолбинникига

боришибди, буни қаранг-ки, фолчи қиз ҳам узатилмаган экан. Холаларимга кулиб, “Ўша фолбинингиз олдин ўзига фол очини, кейин мени ташвишмни килади” десам, шаккокликда айлаб, мендан ҳафа бўлишиди. Уларга қараб оғриниб кетдим, одам шунчалик ҳам сўқир бўлар экан-да?..

Сарвиноз, Самарқанд шаҳри

Келажакни билса, нега бунча хор?

— Қишилар фолбинларнинг олдига турли мақсад билан боришиди. Уларнинг аксари ўз келажакни билишга кизиқади. Аммо одий бир нарсларни ўйлаб кўришмайдики, нажот излаб бораётган жойларида ўтирган одам ҳам худди ўзлари каби бир оқиз банди. Агар фолбин бўлиб, келажакни билса, нима учун турли ҳазиналарни топиб, потореялар ўйнаб бойиб кетмайди? Нима учун камбағал ва хор бўлиб яшамоқда? Файни биладиган одамга яршилади мени шу аҳвол.

Ҳозирги кунда мунажжимлар башоратига қараб иш режалаштирадиган, газета нашрларида чоп этилган башоратларга ишониб, келган совчини қайтариб юбораётган юртошларимиз ҳам ўйқ эмас. Пайтамбаримиз (с.а.в.) ҳар бир одамнинг тақдирни яратилишидан олдин ёзиб қўйилганини айтиб кетгандар.

Бу тақдирни ҳеч ким ўзгартира олмайди. Фолбинлар келажакни ҳеч қачон била олмайди. “Ўйингизга илм-амал қўйилган”, “Кимдир оиласигизга қарши сехр-жоду қилган”, деган сафсалар билан лакма қишиларни талаётган азайимхонларни дарвозага яқинлаштираслини керак. Ахир, ишониш-ишонмаслик инсоннинг ўзига боғлиқ-ку! Тақдир эса фақат Аллоҳнинг изми билан. Башарти, кимдир сизга қарши сехр-жоду амаларни қилса ҳам унинг таъсири Яратганинг қисмати билан боғлиқ.

Ҳамиджон ҳожи Омонов,
Фарғона вилояти, Учқўприк
тумани

Бугуннинг гапи

Фолбинликми, фирибгарлик?

— Фолбинлик, сехр-жоду билан одамларни алдаш ва алдов орқали кишилардан пул ва шунга ўхшаш моддий нарсаларни таъма килиш фирибгарлик ёки товламачиликка киради. Агар шахс фолбинлик ёхуд сехр-жоду ўйли билан одамларни алдаб юрган кимсалардан жабларнагани ҳақида тегишили хукукий муассасаларга мурожаат қилса, фолбинлик қилиб юрган товламачилик конун доирасида чора кўрилади. Етказилган зарар жуда катта миздорда бўлса, жинойи жавобарлика тортилади.

Мирзараҳмон Боймирзаев,
адвокат

“Фолбиннинг сўзини тасдиқлаган киши...”

Рахматулоҳ кори Сайфуддинов, Тошкент шаҳридаги “Мирза Юсуф” жомъе масжиди имом ҳатаби:

— Айрим одамлар сеҳрарлик, фолбинлик балоси билан балолантан. Аллоҳнинг каломи, Пайтамбар (с.а.в) нинг ҳадиси шарифлари бир четда қолиб, шайтонга шогирд тутинган фолбинларнинг сўзлари кулоқ соладилар. Расулулоҳ (с.а.в) ўз ҳадисларида фолбиннинг олдига бориб, унинг гапини тасдиқлаган киши диндан чиқишини айтганлар. Нима учун энди, факат боргай одам эмас, балки бори гапини тасдиқлаган киши? Гап бу ерда фолбиннинг олдига борища эмас, балки унинг гапини тасдиқлашада. Иймон ҳақида кетмокда гап. Шуни яхши билб олайлики, Аллоҳга сигинмаган бандана барибир нимагадир, кимгадир сиғинади. Аллоҳнинг тақдирдан рози бўлмаган бандана кимнингдир сўзларидан рози бўлади ва ана шу сўзларга ишонади. Шунинг учун ҳам, Пайтамбар (с.а.в) фолбиннинг сўзини тасдиқлаган кишини диндан чиқиди, деганлар. Бу ерда гап иймон, этиқод, ишончи устида кетмокда. Бу савдо каттиқ савдо ҳисобланади. Банданинг тақдирни Аллоҳ томонидан ёзилади. Бу тақдирни ҳеч ким ўзгартира олмайди. Фолбинларга қатнаётган опа-сингилларимизнинг бу ўйларни қайтишларини сўраймиз. Фолбинлар келажакни ҳеч қачон била олышмайди. Аллоҳ таълоғо Куръони каримда бу илм факат ўзида эсканлигини айтган. Аллоҳ билан унинг илмини талашаётган бандалар албатта хор бўлажак.

Хотима ўрнида

Бизага ақл ва тафаккур нега берилган? Нега янгилиш қадамиздан кейинги кунлар учун ират олмаймиз? Фолбинларнинг ёллони, маккор ва товламачи экани яққол намоён бўлса, ўз күзини ўзи ўядиган одамга ўхшаб уларнинг оёғига бош уриб боришимиз нимасиз? Биз инсонмиз-ку, наотки, куппа-кундузи, очиқ кўз, тафаккур билан ёлғон, алдов ва фирибни ҳақиқатдан ажратишига ақлимиз етасиз?..

Умид
АДИЗОВА

Оила жамият

Бош мухаррир:
Воҳид Лукмонов

Обуна
индекси – 176

Ижтимоий-сиёсий, маънавий-мәърифий газета

МУАССИСЛАР:

Ўзбекистон Хотин-қизлар
қўмитаси, “Болалар ва
оиласларни кўллаб-куватлаш”
ассоциацияси (Болалар
жамгармаси) ва “Соглом авлод
учун” халкаро хайрия фонди

МАНЗИЛИМИЗ:

Тошкент – 100000.
Амир Темур кўчаси
1-тор кўча, 2-йи

Кабулхона: (факс)
233-28-20, Котибият:
233-04-35, 234-76-08

E-mail: oilavajamiyat@sarkor.uz

Web-site: oila-va-jamiyat.uz

Газета 2013 йил 20 марта ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигига 10-2995 рақами билан рўйхатта олинган. Буюртма Г – 636. Формати А-3, жажми 2 табоқ. Адади – 5812. Баҳоси келишилган нархда.

Босишга топшириш вақти – 15:00 Топширилди – 15:00
Масъул мухаррир: О. Жумабоев

ISSN 2010-7609

Мусахихлар – С. Сайдалимов,
К. Адашева

Газета таҳририят компьютер марказида
терилди ва саҳифаланди
Саҳифалови – А. Маликов

9772010760007